

รายการ “ชีวิต.....ไม่สิ้นหวัง เติมพลังคนรุ่นใหม่”

ทางไทยทีวีสีช่อง ๓
ออกอากาศ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๓
เรื่อง
ทำบุญ วันพระ

พิธีกร

๑. รศ.ดร.ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์
๒. ไบเตย ด.ญ.สุธาสิณี อนรรฆมาศ
๓. หมูมายด์ ด.ญ.พีรภรณ์ เทพวิวัฒน์

ดร. ฉัตรสุมาลย์

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ชมรายการของเราชีวิตไม่สิ้นหวังเติมพลังให้คนรุ่นใหม่ วันนี้เป็นวันพระ ขึ้น ๘ ค่ำ และตรงกับวันพระของฝรั่งด้วยนะคะ คือวันพระของฝรั่ง มีวันพระวันอาทิตย์ ของเราไม่ตรง ขึ้นอยู่กับการโคจรของดวงจันทร์ จะเป็นขึ้น ๘ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ แรม ๑๕ ค่ำ แต่อาทิตย์นี้ตรงกับขึ้น ๘ ค่ำ เราจะคุยถึงเรื่องการทำบุญในวันพระ

น้องมายด์

หลวงปู่ ฆา วันพระแปลว่าอะไรหรือคะ

หลวงพ่อ

วันพระ ในสมัยพระพุทธกาลนานมาแล้ว พระพุทธเจ้าสอนวันพระแปลว่านัดพบพระ วันพระเวลาใน ๑ สัปดาห์ ต้องการให้คนเราทำใจให้ประเสริฐ ชะ ๑ วัน ให้เขาวัดสติพระธรรมเทศนา รักษาอุโบสถศีล มีมานานมากแล้ว มีวันพระก็ต้องมีวันโกน ทำไมถึงเรียกวันโกน วันโกนแปลว่าเตรียมการ จะไปวัด จะไปหาพระ จะไปรักษาอุโบสถ จะไปสร้างความดี ฟังธรรมะเทศนาในวัด เรียกว่าวันพระ วันพระเป็นวันที่สร้างความดี ๑ สัปดาห์ต่อ ๑ วัน จึงเรียกว่าวันพระ

น้องมายด์

หลวงปู่ ฆา แล้ววันพระตรงกับอะไรหรือคะ

หลวงพ่

วันพระ ก็ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ ๑๔ ค่ำ ข้างขึ้น ข้างแรม ข้างขึ้นก็ มีวันพระ ๒ วัน ข้างแรมก็มีวันพระ ๒ วัน ก็เรียกว่าเดือนหนึ่งมีวันพระ ๔ ครั้ง ๑ สัปดาห์ ก็มีวันพระ ๑ ครั้ง ๔ สัปดาห์ ก็มีวันพระ ๔ ครั้ง เรียกว่าต่อเดือน เขาต้องการให้ประชาชน ให้หยุดงานในวันพระ สร้าง ความดี ทบทวนชีวิต ชะ ๑ วัน ถ้าใครทำได้ทุกวันพระ จะเป็นคนดีได้แน่ สมัยโบราณ วันพระเขาจะหยุดงาน เวลาชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน เขาไถ นา ใช้วัว ใช้ควาย โคถึก มฤคคา วันพระเขาจะไม่ทรมานสัตว์ เขาจะ หยุดไถนา หยุดทำงาน เข้าวัดไม่ ทรมานสัตว์ ในวันพระ และในเมือง สวรรค์ เมืองนรก วันโกนวันพระเขาหยุดงาน เหมือนอย่างข้าราชการ หยุดวันเสาร์อาทิตย์ ฉะนั้น

น้องมายด์

วันพระ เด็กๆ อย่างหนู ควรจะทำอะไรบ้างคะ

หลวงพ่

วันพระก็ต้องเข้าวัด และที่นี้มันไม่ตรงกัน วันพระต้องไปเรียน หนังสือ เมื่อสมัยโบราณ โรงเรียนอยู่กับวัด วัดพระเขาจะหยุดโรงเรียน ทำไมเขาจึงหยุดโรงเรียน เพราะว่าโรงเรียนอยู่บนศาลาวัด เพราะว่าเขา จะมาทำบุญกัน ตักบาตรฟังเทศน์ ฟังธรรมรักษาอุโบสถ โรงเรียนก็ต้อง หยุด เลยกี่ในสมัยโบราณ หยุดวันโกนวันพระ วันโกนก็ครึ่งวัน วันพระก็ เต็มวัน แล้วจึงจะวัดในวันพระ เตี่ยนี้ยุคใหม่สมัยนี้ โรงเรียนเขาหยุด เสาร์อาทิตย์ เพราะโรงเรียนอยู่นอกวัด เลยกี่ไม่ได้ไปวัด เลยกี่ลืมวันพระ ไปเลย วันพระเตี่ยนี้ลืมกันหมด จำได้ก็แต่วันที่ จำได้แต่วันเสาร์อาทิตย์ จำได้เฉพาะวันหยุดงาน จะปิดแล้ว และจำได้อีกวันหนึ่งคือวันเงินเดือน ออก

หนูไบเตย

กราบนมัสการหลวงพ่ ไบเตยอยากจะทราบว่าการสร้างบุญ ให้กับตนเอง จำเป็นไหมที่เราต้องเข้าวัด อย่างเดียว

หลวงพ่

หนูถามดีมาก การสร้างบุญให้กับตัวเอง นะ จำเป็นหรือจะต้อง เข้าวัด เป็น ๒ ประเด็น หลวงตาก็จะกล่าวให้หนูฟังว่า บุญ คือความสุข สร้างที่ไหนก็ได้ทั้งนั้น ขอให้เรามีความสุขกายสบายใจ ด้วยการสร้าง

ความดีมีสุข สร้างความชั่วเป็นทุกข์ หากความสนุก ในสังคมโดยไร้สาระ
ดังนั้น ความสุขนี้จึงต้องแปลใหม่แปลว่าความเจริญรุ่งเรืองของชีวิต สาย
ทางเดินของชีวิต เดินถูกต้องไม่พลาดผิด ใช้ชีวิตในสังคม เดินถูกต้อง
ตามครรลองของชีวิต ก็เรียกว่าความดีมีสุข แต่ปัญหาที่สอง คน เรามี
ความสุขไม่เหมือนกัน บางคนมีความสุขไปทางดื่มสุรา บางคนมีความสุข
ในทางร้องเพลง และไปเข้าคลับ มีความสุขที่จะต้องไปเที่ยวสรวลเสเฮฮา
บ๊อบคอบแตก บางคนมีความสุขในการเล่นการพนัน ถ้าไม่ได้ไปเล่นจะ
ตาย บางคนมีความสุขทางเล่นไพ่ อายุตั้ง ๘๐-๙๐ ข้าวปลาไม่กิน ก็อยู่ได้
สบายมาก ก็คือสุขของเขา กรรณฐานของคนแก่ที่เขาชอบเล่นไพ่ เป็น
ความสุขที่ได้เล่นไพ่ ไม่กินข้าวก็ได้ ก็เป็นความสุข แต่ความสุขแบบนี้
มันวิ่งไปหาความทุกข์ ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริงไม่

พูดอย่างนี้ให้ฟังก่อน ความสุขที่จะต้องไปดื่มสุรา ต้องไปเล่น
การพนัน ต้องไปเที่ยวสรวลเสเฮฮา สุรานารี กีฬาบัตร เป็นความสุขของ
พวกอันธพาล แต่ความสุขของบัณฑิต ต้องการมีวิชาความรู้ ต้องการ
แสวงหาโภคทรัพย์ ต้องการแสวงหาทรัพย์ แสวงหาชื่อเสียง แสวงหา
ความรัก เป็นความสุขของมหาบัณฑิต แต่เป็นความสุขของอันธพาล
จะต้อง ไปอย่างนี้ เพราะฉะนั้นความสุขอันนี้ก็สร้างได้ทุกคน แต่สุขแบบ
ไหนต้องถามเขา ว่าเขามีสุขเขาชอบอะไร บางคนมีความขยันมั่นเพียร
สุขชอบหาวิชาความรู้ สุขทางดนตรี ดีดสีตีเป่า ก็มีมากไม่ใช่น้อย แต่
บางสุขไปทางอันธพาล กับเป็นบัณฑิต เพราะฉะนั้น ไม่จำเป็นต้องเข้า
วัด โดยวิธีปฏิบัติ วัดคืออะไร ต้องรู้ก่อน ไม่ใช่วัดอัมพวัน เข้าวัด วัดคือ
อะไร แต่พระพุทธเจ้าสอน ถ้าคนรู้จักวัด ๓ วัด ไม่จำเป็นต้องวัดที่มี
พระสงฆ์เสมอไป แต่วัดที่มีพระสงฆ์ นั้น สำหรับบำเพ็ญกุศล ทำบุญตัก
บาตร หรือเป็นประกาศศาสนา ศึกษาเล่าเรียน เป็นโรงเรียน ก็เรียกว่า
วัด แต่หากว่าวัด ปฏิบัติสำหรับตัวเอง ตัวเราที่เราจะเข้าวัดดีไม่ดี หรือ
ทำความสุขสร้างความเจริญให้แก่ชีวิต โดย ไม่ต้องเข้าวัดได้ไหม ได้ แต่
ไม่ใช่วัดฤ หรือวัดที่มีอาคารสถานที่ แต่คำว่าวัด มี ๓ ประการ

๑. วัดอุทธรณ มีธรรมะ ๔ ประการ ๑.เป็นวัดคน ๒ วัด อารมณ์ อย่าให้อารมณ์ ถ้าอารมณ์เสียไม่เป็นวัด ข้อปฏิบัติไม่จำเป็นถ้า เข้าได้ไม่ต้องมาอย่างนี้ ๓ วัดจิต วัดใจ เอาตราขัง ขึ้นมาดู เอาตราขู ขึ้นมาขัง อย่าให้เสียหาย เข้าได้ ๓ วันเนี่ย ถือว่าไม่ต้องเข้ามาวัดอาคาร สถานที่ ที่มีพระอยู่ วัดอุทธรณคืออะไร ธรรมะ ๔ ประการมีกับหนู คือ อะไร

๑. ธรรมชาติ

๒. เหตุผล อดีตไม่รู้เรื่องคนอื่นไม่คิด กิจที่ชอบทำ

๓. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คือกฎแห่งกรรม

๔. ทำดีต้องฝืนใจ ถ้าฝืนใจไม่ได้ดีไม่ได้

ถ้าคนไหนมี ธรรมะ ๔ ประการนี้ วัดอุทธรณ จิต จะสะอาด ที่ ถ่ายสะดวก นี่เข้าวัดนี้ ไม่จำเป็นต้องมาวัดที่มีพระสงฆ์ ที่หนุถามเนี่ย เข้าใจว่าวัดที่มีพระสงฆ์ วัดนี้วัดปฏิบัติ วัดอุทธรณ มีธรรมะ ๔ ประการ วัดอุทธรณ จิตที่สะอาด ที่ถ่ายสะดวก วัดที่ ๒ วัดอารมณ์ของหนุ อารมณ์อย่าเสีย ในวันหนึ่งๆ นั้น อารมณ์เปลี่ยนแปลงไปตั้งเยอะแยะ เตียวสุขเตียวทุกข์ บ้าบอคอแตก เตียวโกรธ ต่างๆ นานา หลาย ประการ เตียวรัก เตียวไม่รัก วัดอารมณ์ ให้คงที่คงวา คงศอก ๓.วัดจิต ของหนุ อย่าให้จิตตก อย่าให้ราคาตก อย่าให้จิตไหลไปสู่ที่ต่ำ เท่านั้นก็ถือว่า ไม่ต้องมาเข้าวัดอาคารสถานที่ เช่นวัดอัมพวัน เป็นต้น ๓ วัดนี้ก็พอ แล้ว เป็นความสุขที่ถูกต้อง ไม่จำเป็นต้องมาวัดอาคารสถานที่

ดร.ฉัตรสมาลัย

ท่านผู้ชมนึกถึงเหมือนดิฉันไหมคะ ว่าทำบุญนั้นต้องซื้อของ ไปถวายพระ หรือเอาปัจจัยเอาเงินไปถวายพระ ที่วัดนะคะ อย่างนั้นจึงจะ เรียกว่าการทำบุญ ที่นี้สมมุติว่าเราไม่มีเงินเลยนะคะ เราจะทำอย่างไรจึง จะทำบุญได้ หลวงพ่อชาลูกไม่มีเงิน ลูกทำบุญได้ไหมคะ

หลวงพ่อ

ได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ เลย ขอเจริญพร จะแยกแยะให้ท่านฟัง ฉญาติโยมพุทธศาสนิกทั้งหลายไม่เข้าใจเยอะ คำว่าบุญ ถือว่าไปทำบุญตก

บาตร ทอดกฐินบ้าง ทอดผ้าป่าบ้าง เอาอาหารไปถวายพระก็ถือว่าทำบุญ แล้วก็เอาของทั้งหลาย สบปรึวารัง จตุปัจจัย ไปถวายพระก็ถือว่าทำบุญ เข้าใจอย่างนั้น ถูกต้องสำหรับที่เข้าใจ แต่โดยแยกแยะ อธิบาย การทำบุญ มีหลายประการ มีหลายประเภทมีทั้งบุญนอกมีบุญใน ที่ถาม อาตมาว่าไม่มีเงินไปทำบุญได้ไหม ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ บางคนเอาสตางค์ไป เอาปัจจัยไปถวายผ้าป่า ถวายอะไร ถวายเป็นพัน แต่ได้บุญแค่ ๑๐ บาท แต่คนไม่มีสตางค์ ไม่มีอะไรเลย เอากำลังกายเอากำลังใจ กำลังจิต เป็นกุศล ไปสร้างบุญให้เกิดความสุขและก็ เข้าไปในหลัก ปัตตานุโมทนา มัย บุญสำเร็จด้วยการอนุโมทนา เอากำลังใจช่วยเขา เอากำลังใจช่วยเขา แคยกตัวอย่างสมัยพุทธกาล ตาสีตาสาไปช่วยงานกฐิน เงินสตางค์ เดียวก็ไม่มี เพียงการอนุโมทนาจึงไปสวรรค์ได้ หรือไปรับพร หรือขอ เจริญพร พี่น้องทุกคนโปรดทราบไว้ บางทีพระให้พร ยะถา สัพพี อนุโมทนา บางคน ทำบุญ รับพรไม่เป็น แต่คนหนึ่งไม่ได้มาทำบุญ ไม่ได้เอาสตางค์มาแต่ยืนตั้งใจรับพร เป็นคาถาของพระพุทธเจ้า ท่านให้เราอยู่ เย็นเป็นสุขา และก็ให้เราเป็นสุข จิตใจก็รับ ตั้งใจรับ ก็เกิดความสุข ก็ กลับได้รับพรโดยไม่มีสตางค์ นี่ก็เป็นบุญอันหนึ่ง ทำบุญเนี่ยไม่ต้องมีอะไร ก็ได้ เช่นยกตัวอย่าง คำว่าบุญคือความสุข แต่ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะต้องเอาของมาถวายพระ แต่บ้านเหนือบ้านใต้ญาติพี่น้องที่เรียกว่าญาติธรรม เป็นญาติ กันในบ้านใกล้เรือนเคียง เขามีงานก็ไปช่วย ช่วยด้วยจิตเป็น กุศล เอาเขาไปทำบุญ ทำบุญบ้าน ทำบุญทอดกฐิน ทำบุญในงานศพงาน บวชนาค เราก็เอาไปช่วยเขา กำลังกายไปช่วยเหนื่อยยาก เหนื่อยกาย แล้วก็สบายใจ ก็ได้บุญคือความสุขที่ได้ช่วยเขา ก็เป็นบุญอันหนึ่ง เป็นบุญ อันสำคัญ และบุญอันหนึ่ง สวดมนต์ไหว้พระ ไม่ต้องใช้สตางค์เลย สวด มนต์เป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน ทั้งกินทั้งทา ก็เกิดความสุขความเจริญ ได้ เกิดทำให้เงินไหลนองทองไหลมา ทำให้ร่ำรวยได้ โดยไม่ต้องใช้ สตางค์เลย บางคนไม่เข้าใจ เข้าใจว่าต้องมีเงิน มากๆ แล้วจึงไปทำบุญ ในวัดในวาอารามต่างๆ เป็นต้น ถ้าคนไม่มีจะทำอย่างไรได้ พระพุทธเจ้า สอนให้มีศีล สอนให้ปฏิบัติศีล สอนให้ปฏิบัติธรรมะ สอนให้ทำตามอย่า ประมาท อย่างนี้ก็ไม่ต้องใช้สตางค์ ก็ทำให้เกิดความสุขความเจริญได้ บางคนทำบุญเก่ง ทำบุญเอาหน้า ศรีทธาหัวเต่า ทำบุญเก่งๆ เงินเป็น

หมื่นเป็นแสน ทำไป แต่ประพาศิษฐ์ ไม่ทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเลย ปฏิบัติบายมุขไปบ่อนการพนัน แล้วก็ ไปทำบุญ แต่ก็ได้บุญตามที่ตั้งใจทำ แต่แล้วไม่ทำตามคำสอน แล้วบุญนั้นจะสิงสถิตอยู่ในจิตใจของคนได้อย่างไรเล่า เพราะบุญจึงเกิดจากความสุจริตที่ไม่เจือด้วยความทุกข์ แต่ที่นี้บุญอันนั้นมันเจือด้วยความทุกข์ ไปทำแล้วเสียดอกเสียดาย เกินศรัทธา ต้องการทำมากไป บุญจนเจตนา อปราปรเจตนา เจตนาเป็นตัวบุญ เราเจตนาทำเท่านี้แต่มันมากเกินเจตนา เลยก็ไม่ได้บุญเลย ก็มีนะแต่คนทำบาทเดียว หรือ สิบบาทก็ได้บุญมากมาย ก็เยอะแยะ ก็สรุปได้ใจความว่า บุญคือความสุขความเจริญแล้วแต่ ศรัทธาที่เราทำ แต่แล้วสู้บุญที่ปฏิบัติธรรมไม่ได้ ทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ต้องเสียเงินเสียทองเลย แล้วก็ ดำเนินวิถีชีวิตด้วยความถูกต้อง อย่างนั้นมันจะมันคงกว่า นั่นคือศีล สมาธิ ปัญญา ปฏิบัติตรงนั้น นั่นแหละเป็นบุญมหาศาลแหละ คือศีลสมาธิปัญญา มีสติสัมปชัญญะควบคุมจิตได้ หนักเข้าก็เกิดเมตตา เจลี่ยความสุขไป ใครมีงานก็ไปช่วย เลยเรียกสรุปเป็นยุคใหม่ว่า รำวงมี กองเชียร์ มีกระบอกเสียง มีมุนษย์สัมพันธ์ เขาก็มาช่วยเรา เราไปช่วยเขา เขาก็ช่วยเรา ไม่ต้องใช้เงินดั่งที่กล่าวมาแล้ว ขอเจริญพร

ดร.ฉัตรสมาลัย

ปัญหาต่อมา สมมุติว่า เรามีเงินบาทเดียว แต่เราตั้งใจทำจริงๆ แต่เงินบาทเดียวก็สร้างศาลาไม่ได้ แต่กับ เศรษฐีอีกคนหนึ่งเขาไม่ได้ตั้งใจทำ แต่เขาให้เงินมาแสน และสร้างศาลาสำเร็จ อย่างนี้มันจะต่างกันอย่างไร

หลวงพ่อ

ต่างกัน ขอเจริญพร บางคนเขาบอกว่าอันสังสของการสร้างศาลา ตายไปเป็นพระอินทร์ พวกมรรคมานพ ถ้าสืบเสาะเจาะให้ลึก เป็นพระอินทร์ทุกไม่ได้ เป็นทุกคนไม่ได้ ไม่ใช่มีสตางค์แล้วสร้างศาลาแล้วเป็นพระอินทร์ พระอินทร์ต้องโดนสอบ เดียวนี้พระอินทร์ต้องโดนสอบนะ สอบคัดเลือก สอบสัมภาษณ์ ก่อน ต้องมีคุณสมบัติของพระอินทร์ ถ้าคุณสมบัติของพระอินทร์ไม่มีแล้ว จะเป็นพระอินทร์ ได้อย่างไร นี่ตรงนี้สำคัญมาก แต่ไม่มีใครรู้เลยนะ สมบัติของพระอินทร์ มีใหม่ ต้องเคารพผู้ใหญ่ในตระกูลของตัวเองใหม่ มีเมตตาใหม่ มีกตัญญูใหม่

ดร.ฉัตรสมาย์

คือไม่ใช่มีเงินจำนวนมากทำบุญ แล้วจะเป็นพระอินทร์ได้

หลวงพ่อ

ไม่ได้ ถึงหากว่า มีเงินเป็นร้อยๆ ล้าน สร้างศาลาเป็นสิบหลัง แต่ไม่ปฏิบัติธรรมเลย แล้วคุณสมบัติไม่มีเลย ไม่เคารพผู้ใหญ่ในตระกูล ไม่มีกตัญญูกตเวที ต่อท่านผู้มีบุญคุณ และยับยั้งความโกรธไม่ได้ ไม่มีเมตตากับใครเลย แล้วก็ดูถูกคน เหยียดหยามคนตลอดรายการ คุณสมบัติพระอินทร์ ไม่มีเลย ไม่มีเมตตากับใครเลย จะเป็นพระอินทร์ได้หรือ เพราะฉะนั้น ขอสรุปใจความว่า ในอนิสงส์สร้างศาลา นายมรรคมานพน้อย เป็นพระอินทร์ เมียพระอินทร์เยอะ แต่หากว่าสร้างศาลากันทุกคน และวัดมีตั้ง ๔ ถึง ๕ หมื่นวัด เป็นพระอินทร์ ทั้ง ๕ หมื่นวัดได้หรือ ต้องสอบ เพราะฉะนั้น บาทเดียว ถ้ามีคุณสมบัติครบ ก็สามารถเป็นพระอินทร์ ได้นะ ไม่จำเป็นต้องมีเงินมาก ถ้ามีคุณสมบัติครบ ถ้าการสอบไล่สมัยนี้ ก็ ยากมาก ทำไม่สอบยาก พวกใครพวกมันไม่มีคุณสมบัติก็ได้ เหมือนทิ้งบัตรต่างๆ ไป พูดยาก็เป็นการว่าเขาเปล่าๆ ก็ขอเจริญพรอย่างนี้

ดร.ฉัตรสมาย์

ท่านผู้ชมคะ ถึงมีเงินอย่างเดียวนะคะ สมัคร สว. ก็ไม่ได้ ก็เพราะคุณสมบัติไม่ครบ การทำบุญวันพระ บางครั้งมันก็ไม่ได้ตรงกับวันเสาร์อาทิตย์ เสมอไป พวกเราที่ทำงาน เป็นข้าราชการรัฐวิสาหกิจก็ดี เราก็คงสามารถที่จะทำบุญได้ โดยที่ขอให้รักษาศีลในวันพระ ก็จะเป็นบุญที่ทำให้เรามีความสุข ทำให้เราตั้งมั่นอยู่ในความเป็นพุทธศาสนิกชน ที่ดีนะคะ ไม่จำเป็นจะต้องมีเงินในการทำบุญเสมอไป การทำบุญโดยการให้ธรรมะก็เป็นการทำบุญ ในลักษณะหนึ่ง นะคะ เพราะเลือกเอาว่าในการทำบุญ กิริยาของเราจะเป็นอย่างไร บางทีใครเขาทำบุญมาแล้วเขาก็บอก ว่า นี่นะว่าวันนี้ไปทำบุญที่นั่นที่นี้ เราก็โมทนาบุญกับเขา เราก็ได้บุญด้วยเพราะอะไร เพราะว่าจิตใจเราก็เป็นสุขไปตามความดีที่คนอื่นทำ นะคะ สวัสดิ์